

การพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ ของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก

The Development of Factors Contributing to the Public Mind of Personnel in the Catholic Private Hospitals

สุนทร ช่องชนิด *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักวิชาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก จำนวน 260 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 2 ตอน คือสอบถามระดับจิตสาธารณะ และปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก โดยนำข้อมูลที่ค้นพบมาจัดทำเป็นแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก ตรวจสอบยืนยัน ความเที่ยงตรงและการบรรลุวัตถุประสงค์ของแนวทางพัฒนา จากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านจิตสาธารณะ จำนวน 9 คน และแนวทางการพัฒนาที่ปรับปรุงตามความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญไปประเมินความเป็นไปได้โดยสอบถามผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก

จำนวน 5 คน และบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกผู้ที่จะได้รับการพัฒนาจำนวน 25 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 3 ด้านมากที่สุดคือด้านความเสียสละ ส่งผลร้อยละ 50.5 รองลงไป ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมและสังคม และด้านแรงบันดาลใจ โดยส่งผลรวมกันทั้งหมดร้อยละ 56.2 และ 2) แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก ประกอบด้วย ด้านความเสียสละ ได้อบรมเรื่อง 1) การอภิบาล 2) การรู้จักตนเอง 3) การสร้างความเชื่อและความศรัทธา 4) การบริการสุขภาพชุมชน ด้านสภาพแวดล้อมและสังคม อบรมเรื่อง 1) การใช้ชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 2) การสนใจใฝ่รู้ 3) การฝึกความอดทน 4) การสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านแรงบันดาลใจ อบรมเรื่อง 1) การฝึกให้กล้าแสดงออก 2) การฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) การสร้างวิสัยทัศน์ 4) การสร้างวินัย พบว่า แนวทางพัฒนาที่จัดทำขึ้นความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านความเสียสละ ($\bar{X}=3.90$) ด้านแรงบันดาลใจ ($\bar{X}=3.83$) และด้านสภาพแวดล้อมและสังคม ($\bar{X}=3.82$)

คำสำคัญ : การพัฒนาปัจจัย, จิตสาธารณะ, โรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก

* นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the factors contributing to the public mind of personnel in the catholic private hospital, and 2) to study the methods for developing the public mind of personnel in the catholic private hospital.

The samples were 260 personnel in the catholic private hospital. The data were collected by using of rating scale questionnaires. The statistical methods used to analyze the data were mean, standard deviation, and Multiple Regression Analysis. The researcher developed the factors by setting the structure of developing methods. The researcher also analyzed the consistency and checked the content validity by 9 expertises. The structure of developing methods which had been checked by experts, were taken to evaluate the possibility with the 5 trainers who are working for the development department of catholic private hospital and 25 trainees. The research found that 1) The factors contributing to the public mind of personnel in the catholic private hospital were at a high level, there were 3 factors contributing to the public mind of personnel in the catholic private hospital, the

highest was Dedication, Environment and Social and Inspiration were following. Which were able to predict the level of the public mind of personnel in the catholic private hospital at 56.20% and 2) Methods that affect public mind of personnel in the catholic private hospital consist of 3 factor. The first factor is dedication, train in 1. Pastoral 2. Self-knowledge 3. Belief and faith building 4. Health service to community. The second factor is environment and social, train in 1. Living in Efficient economy 2. Knowledge seeking 3. Patience training 4. Environment concern building The last factor is inspiration, train in 1. Training to be extrovert 2. Logical thinking training 3. Visionary creation 4. Description building. The results showed the methods for developing factors that affect to public mind of employees in the catholic private hospitals are highly possible to practice in overall aspect ($\bar{X}$ = 3.85), also high in dedicational ($\bar{X}$ = 3.90), inspiration ($\bar{X}$ = 3.83) and environmental and social ($\bar{X}$ = 3.82).

Keyword : The Development of Factors, the Public Mind, the Catholic Private Hospitals.

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้มีการเปลี่ยนแปลงบริบทของสังคมโลกและสังคมไทยอย่างมาก และต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมเป็นวงกว้าง คนขาดคุณธรรม จริยธรรม ขาดสมดุลทั้งทางจิตใจและวัตถุ มีความโน้มเอียงไปนิยมวัตถุมากกว่าคำนึงถึงจิตใจสำนึกต่อส่วนรวมลดน้อยลง (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552 : 1-2) โดยเฉพาะเยาวชน วัยหนุ่มสาว และวัยทำงาน อันเป็นพลังสำคัญของสังคมในอนาคต ให้ความสำคัญกับวัตถุเงินทอง ละเลยต่อศีลธรรมและชาติจิตสาธารณะ (สกุณา บัณฑิตรัตน์ และคณะ, 2550) ทศนคติและพฤติกรรมอันขาดจิตสาธารณะ ได้ฝังลึกในจิตใจของคนมาตลอด และจะเริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงเห็นได้ว่า หากคนในสังคมมีจิตสาธารณะบกพร่องหรือขาดจิตสาธารณะ จะส่งผลกระทบในวงกว้าง ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว วงศ์กรมชนประเทศชาติ และมีผลต่อระดับโลกตามมา (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร, 2543 : 21)

จึงเกิดแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งคือ จะต้องสร้างจิตสำนึกให้คนรู้จักเสียสละ ร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม รับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อจะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้น (ยุทธนา วรอุบติกุล, 2542 : 181-183) รวมทั้งให้มีความปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคม ด้วยความเต็มใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้หันมามองถึงประโยชน์ส่วนรวม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (หฤทัย อาจปฐ, 2544 : 103)

ที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นลักษณะของคนที่มีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาจิตใจให้เจริญตามทันเทคโนโลยีและสามารถควบคุมเทคโนโลยี สร้างสรรค์ความสงบ สันติ เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเกื้อกูลและทำให้เป็นสังคมที่น่าอยู่

การมีจิตสาธารณะเป็นพฤติกรรมที่สังคมไทยคาดหวังมานานพอสมควร มีความพยายามปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิด

ขึ้นในสังคมไทยโดยได้เริ่มปลูกฝัง ส่งเสริมและพัฒนาตั้งแต่วัยเด็กให้เด็กมีจิตสาธารณะด้วยวิธีการต่างๆ กระทรวงศึกษาได้ให้ความสำคัญ ต่อการสร้างนักเรียนให้มีจิตสาธารณะ ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 ได้กำหนดแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ให้คิดเป็นและทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชาและในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตราฐานที่ 2 ได้กำหนดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลกโดยคนไทย ต้องเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข มีตัวบ่งชี้ คือ กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิต และการพัฒนาสังคม ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว ทักษะทางสังคม คุณธรรม จิตสาธารณะและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องในด้านต่างๆ ให้กับผู้เรียน และเพื่อความมั่นใจว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าวได้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในระดับสถานศึกษา จึงกำหนดไว้ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทางราชการได้ให้ความสำคัญกับการมีจิตสาธารณะของพลเมืองที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เป็นต้นมา จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศให้มุ่งพัฒนาคนและสังคมไทยให้สมดุลในทุกมิติ ทั้งร่างกาย จิตใจ และความรู้ เพื่อให้มีคุณธรรม นำความรู้ โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย ตลอดชีวิต และในแนวทาง

การพัฒนา จึงได้กำหนดว่า การพัฒนานคนให้มีคุณธรรม นำความรู้และเกิดภูมิคุ้มกัน ได้เน้นการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีจิตใจดีงาม อยู่ในกรอบของศีลธรรมและมีจิตสาธารณะ โดยผลักดันให้ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบัน การศึกษาร่วมกันพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจ ที่ดีงาม เป็นคนดี ห่างไกลอบายมุขและยาเสพติด มีภาวะ ผู้นำ อุทิศตนเพื่อส่วนรวมและมีบทบาทดูแล ตักเตือนเฝ้า ระวังความประพฤติอันชั่วหรือญาติ รวมทั้งปลูกฝังทัศนคติ และการเรียนรู้ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม (สำนักงาน คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 52)

ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากร จากสังคมคนวัยทำงานเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ สำนักงานสถิติแห่งชาติคาดการณ์ว่าในปี 2562 มีแนวโน้ม ที่มีการเพิ่มขึ้นของประชากรวัยสูงอายุ มีสัดส่วนสูงขึ้นเป็น ลำดับจากร้อยละ 9.4 ในปี 2545 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9.6 ในปี 2546 และคาดการณ์ว่าจะเพิ่มมากขึ้นเป็นร้อยละ 14.7 ในปี 2562 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2553 : ออนไลน์) ประเด็นที่ต้องตระหนักคือ ภาวะพึ่งพิงสูงขึ้น การบริการทาง สังคม รวมถึงการจัดการระบบสวัสดิการทางสังคมต่างๆ ที่มี อยู่อาจไม่เพียงพอ โดยเฉพาะบริการทางการแพทย์ เนื่องจา การเกิดโรคเรื้อรังและโรคที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ จะมีแนวโน้มสูง ขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 58) บุคลากรที่มีหน้าที่ต้องให้บริการด้านสุขภาพ ที่สำคัญคือ บุคลากรที่ทำงานอยู่ในโรงพยาบาลทั้งภาครัฐ และเอกชน ก็จะต้องมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับบริบทของ สังคมในอนาคตด้วย จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการ ของสังคมได้

ทั้งนี้จากการศึกษาถึงคุณลักษณะของบุคลากรที่ สำคัญกลุ่มหนึ่ง ที่ทำงานอยู่ในโรงพยาบาลได้แก่ พยาบาล วิชาชีพ พบว่า ผู้รับบริการคาดหวังและพึงพอใจที่พยาบาล จะต้องมีความสามารถทางด้านการปฏิบัติการพยาบาล ความ สามารถทางวิชาการ ความสามารถทางการบริหาร และ ความสามารถทางทักษะเกี่ยวกับมนุษย์แล้ว ยังจะต้องมีคุณสมบัติ ด้านคุณธรรมและจริยธรรมอีกด้วย (สภาการพยาบาล, 2553

: ออนไลน์) การผลิตบัณฑิตพยาบาลไม่ได้มุ่งหวังเพียงให้จบ เป็นพยาบาลวิชาชีพเท่านั้น ยังได้มุ่งหวังความเป็นมนุษย์ ความมีน้ำใจ มีจิตวิญญาณ ควบคู่ไปกับการมีองค์ความรู้ เห็นความทุกข์ของผู้อื่น เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น เสียสละและ รู้จักการให้ ซึ่งหากบุคลากรในวิชาชีพอื่นและบุคลากรอื่นๆ ที่ทำงานอยู่ในโรงพยาบาลมีคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้น ก็จะทำให้เป็นสังคมที่น่าอยู่

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่ง ทำงานอยู่ในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกจึงทำให้ผู้วิจัยมี ความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อ จิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา จิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากร ในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก
  2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อ จิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก
- ขอบเขตการวิจัย
1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักวิชาชีพที่ปฏิบัติ งานอยู่ในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก ได้แก่ โรงพยาบาล เซนต์หลุยส์จำนวน 329 คน โรงพยาบาลเซนต์เมรี่จำนวน 150 คน โรงพยาบาลคามิลเลียน จำนวน 98 คน และโรงพยาบาล ซานคามิลโล จำนวน 76 คน รวมทั้งสิ้น 653 คน
  2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และครอบคลุม ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ของการกำหนดขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie, Robert V. & Morgan, 1970 : 608) จากตารางกำหนดตัวอย่างนี้ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ที่เหมาะสมสำหรับประชากร จำนวน 653 คน ไม่ควรมีน้อยกว่า 242 คน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาด ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมและสังคม
2) แรงบันดาลใจ 3) ความเสียสละ และ 4) การพัฒนา
การเรียนรู้

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ จิตสาธารณะของบุคลากร
ในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เก็บข้อมูลระดับ
จิตสาธารณะและปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ ของบุคลากร
ในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก แบบสอบถามมี 2 ตอน คือ
แบบสอบถามตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับระดับจิตสาธารณะและ
แบบสอบถามตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ
ของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก แบบสอบถามเป็น
แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพของ
แบบสอบถาม โดยอาศัยการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญจำนวน
5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content
Validity) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective
Congruence : IOC) ผู้วิจัยเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า
ความสอดคล้องของแบบสอบถาม อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในโรงพยาบาลทั้ง 4 แห่ง
ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามคืน
จำนวน 260 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามบุคลากรในโรง
พยาบาลเอกชนคาทอลิกฉบับสมบูรณ์ จำนวน 260 ฉบับ
มาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากร
โรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก โดยใช้สถิติ การวิเคราะห์
การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)
ซึ่งลักษณะการวิเคราะห์การถดถอย เป็นเทคนิคที่ใช้ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหตุ (X) 2 ตัวขึ้นไป ตัวแปรผล
(Y) 1 ตัว การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณจะแสดงความ
สัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระแต่ละตัวว่ามี
ความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงไร โดยจะทำการวิเคราะห์
ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 ระดับจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก

จิตสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. เข้าใจและรู้ได้ว่าผู้ป่วยทุกคนต้องการความช่วยเหลือ	4.40	0.61	มาก
2. ให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยทันทีที่เสมือนญาติ	4.10	0.67	มาก
3. ดูแลผู้ป่วยด้วยความรัก มากกว่าทำตามหน้าที่	3.94	0.67	มาก
4. ให้ความร่วมมือในการรักษาสาธารณะสมบัติ	4.27	0.61	มาก
5. รักษาและเก็บของเข้าที่ทุกครั้งที่ใช้ทรัพย์สินส่วนรวม	4.25	0.65	มาก
6. ใช้ทรัพย์สินส่วนรวมอย่างประหยัดและระมัดระวัง	4.17	0.65	มาก
7. เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม	3.62	0.77	มาก
8. ยินดีและพร้อมบริการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	4.13	0.65	มาก
9. อาสาทำงานเพื่อส่วนรวมทุกครั้งที่มีโอกาส	3.70	0.76	มาก
10. งดเว้นการยึดเอาของส่วนรวมมาเป็นของตน	4.48	0.74	มาก
11. ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง	4.13	0.69	มาก
12. เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	3.79	0.71	มาก
13. เอาใจใส่ดูแลสาธารณะสมบัติด้วยความรู้สึกเป็นเจ้าของ	3.88	0.87	มาก
14. แจ้งแผนกซ่อมเมื่อเจอสิ่งของชำรุด แม้ไม่ใช่สิ่งของในแผนกของท่าน	3.78	0.81	มาก
15. ตูภาระงานในแผนกก่อนจะลาที่กรอื่น	3.97	0.68	มาก
16. มาถึงที่ทำงานก่อนเวลา	4.00	0.84	มาก
17. ให้เพื่อนร่วมงานเลือกวัน/เวลาในการจัดตารางปฏิบัติงานก่อน	3.79	0.84	มาก
18. อาสาทำงานพิเศษของแผนก	3.47	0.82	มาก
19. ทำงานแทนเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ	3.92	0.68	มาก
20. งดเว้นการโต้เถียงเมื่อหัวหน้าหรือเพื่อนร่วมงานทำให้ท่านไม่พอใจ	3.78	0.75	มาก
ภาพรวม	3.98	0.46	มาก

จากตาราง 1 พบว่าระดับจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีจิตสาธารณะของบุคลากรสายอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุดคือ งดเว้นการยึดเอาของส่วนรวมมาเป็นของตน ($\bar{X}=4.48$) การเข้าใจและรู้ได้ว่าผู้ป่วยทุกคนต้องการความช่วยเหลือ ($\bar{X}=4.40$) และการให้ความร่วมมือในการรักษาสาธารณะสมบัติ ($\bar{X}=4.27$) ตามลำดับ

2) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกนำเสนอในภาพรวมของ 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อมและสังคม 2) ด้านแรงบันดาลใจ 3) ด้านความเสียสละ และ 4) ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ แสดงรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกโดยภาพรวม (n = 260)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านสภาพแวดล้อมและสังคม	4.03	0.48	มาก
2. ด้านแรงบันดาลใจ	4.07	0.49	มาก
3. ด้านความเสียสละ	3.91	0.54	มาก
4. ด้านการพัฒนาการเรียนรู้	4.01	0.60	มาก
ภาพรวม	4.01	0.48	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาปัจจัยรายด้าน พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 3 แสดงผลค่าประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกระหว่างตัวแปรด้วยกัน

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y_t
ด้านสภาพแวดล้อมและสังคม (X_1)	1.000				
ด้านแรงบันดาลใจ (X_2)	.720**	1.000			
ด้านความเสียสละ (X_3)	.726**	.798**	1.000		
ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ (X_4)	.675**	.787**	.791**	1.000	
ภาพรวมจิตสาธารณะ (Y_t)	.662**	.671**	.711**	.651**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยจิตสาธารณะของบุคลากร มีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะเป็นไป ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านความเสียสละ (X_3) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ($r = 0.711$) ด้านแรงบันดาลใจ (X_2) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ($r = 0.671$) และด้านสภาพแวดล้อมและสังคม (X_1) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ($r = 0.662$)

ตาราง 4 การพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก

ลำดับที่	จิตสาธารณะ	R	R ²	B	Beta	t	Sig.
1	ด้านความเสียสละ (X_3)	.711	.505	.377	.320	5.121**	.000
2	ด้านสภาพแวดล้อมและสังคม (X_1)	.742	.551	.253	.243	3.963**	.000
3	ด้านแรงบันดาลใจ (X_2)	.750	.562	.188	.175	2.573**	.011
Constant				1.038		6.035	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยด้านความเสียสละ ส่งผลสูงสุดอธิบายได้ร้อยละ 50.5 เมื่อรวมกับด้านสภาพแวดล้อมและสังคมและด้านแรงบันดาลใจ ส่งผลถึงร้อยละ 56.2

สรุปผล

1. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกได้แก่ ด้านความเสียสละ ด้านสภาพแวดล้อมและสังคม และด้านแรงบันดาลใจ

2. แนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก

2.1 ด้านความเสียสละ ได้ศึกษาแนวคิดของ อีริกสัน (Erikson, 1964 : 118) การสร้างให้เกิดการแบ่งปันแก่ผู้อื่นอย่างจริงใจ เสียสละ เป็นคุณสมบัติของความเป็นมนุษย์ การกระทำเช่นนี้จะทำให้เกิดความรู้สึกอึดใจและเห็นตนเองมีค่าและแนวคิดของ อานัลโด แพนกราซซี (Arnaldo Pangrazzi, 1997:10) งานอภิบาลสุขภาพอนามัย เป็นการปฏิบัติตามแนวทางหรือตามแบบฉบับของชุมชนบาทวิถี (ชุมชนบาทวิถีหมายถึง ผู้เลี้ยงแกะ ผู้ดูแลฝูงแกะในศาสนาคริสต์ เปรียบเทียบบรรดานักบวช ที่ดูแล สัตว์เลี้ยงคริสตชนซึ่งเปรียบเหมือนแกะ) ในภารกิจประจำวันของแต่ละคนด้วยการกระทำคือใจเมตตา กรุณา อุทิศตน เข้าใจ รู้จักกัน มีความสนใจสังคมภายนอกและแสวงหาความเป็นหนึ่งเดียว การมุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีเป้าหมายก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและจิตสำนึกใหม่เกี่ยวกับตนเอง ส่งผลต่อการประพฤติปฏิบัติและการดำเนินชีวิตอย่างมีสติและปัญญา เพื่อให้บุคลากรแสดงพฤติกรรมเสียสละ จึงได้กำหนดหัวข้อในการอบรมดังนี้ 1) การอบรมงานอภิบาล 2) การรู้จักตนเอง 3) การสร้างความเชื่อ และความศรัทธา 4) การบริการสุขภาพชุมชน

2.2 ด้านสภาพแวดล้อมและสังคม ได้นำแนวคิดของ อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2553) การสร้างการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพราะก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีกัน และแนวคิดของ อัญชลี ยิ่งรักพันธุ์ (2550) การพัฒนาจิตสาธารณะด้านสังคมใน ด้านการเคารพ

สิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสมบัติของส่วนรวม และด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม จึงได้กำหนดหัวข้อในการอบรมดังนี้ 1) การใช้ชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 2) การสนใจใฝ่รู้ 3) การฝึกความอดทน 4) การสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.3 ด้านแรงบันดาลใจ ได้นำแนวคิดของ ปริญญา ตันสกุล (2543) ในการขับเคลื่อน การคิดและการกระทำใดๆ ที่พึงประสงค์ให้บรรลุผลสำเร็จได้ ตามต้องการโดยไม่ต้องอาศัยแรงบันดาลใจภายนอก แต่เกิดจากองค์ประกอบ 3 ประการคือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมุ่งมั่นในการลงมือทำ และความศรัทธาในความสำเร็จที่มุ่งหวัง โดยศึกษาแนวคิดรูปแบบ การพัฒนาความคิด ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยศึกษารูปแบบกระบวนการคิดของ ทิศนา ขัมมณีและคณะ (2549) สร้างความมีวินัยในการทำงาน โดยหลักธรรม พุทธศาสนาทิธา 4 ให้บุคลากรมีวินัยในการทำงาน มีความอดทนเพียรพยายาม และการสร้างความสนใจใฝ่รู้ได้นำแนวคิดทฤษฎีแบบอย่างของแบนดูรา (Bandura, 1986) นำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาให้บุคลากร มีแรงบันดาลใจในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรเกิดแรงบันดาลใจจึงได้กำหนดหัวข้อในการอบรมดังนี้จึงจัดอบรมเรื่อง 1) การฝึกให้กล้าแสดงออก 2) การฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) การสร้างวิสัยทัศน์ 4) การสร้างวินัย จากการประเมินความเป็นไปได้ โดยสอบถามผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกจำนวน 5 คนและบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกผู้ที่จะได้รับการพัฒนาจำนวน 25 คน พบว่าแนวทางการพัฒนาที่จัดทำขึ้นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านความเสียสละ ($\bar{X}=3.90$) ด้านแรงบันดาลใจ ($\bar{X}=3.83$) และด้านสภาพแวดล้อมและสังคม ($\bar{X}=3.82$)

อภิปรายผล

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ

เป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านความเสียสละ ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 อธิบายได้ว่า เกิดจากการพัฒนาบุคลากร สภาพแวดล้อม กิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมเพื่อสังคม ที่บุคลากรได้รับการหล่อหลอมจนทำให้บุคลากรในโรงพยาบาลได้ปฏิบัติกันมาอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่มีลักษณะเฉพาะของโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก ส่วนปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสังคม คือการได้เห็นแบบอย่างของคณะผู้บริหารที่เป็นนักบวช ที่ปฏิบัติโดยถือเป็น ศาสนบริกร รับผิดชอบต่อประชาชนที่กำลังได้รับประสบการณ์แห่งความทุกข์ยากลำบากของชีวิตในโลก ในเรื่องของสุขภาพอนามัย จะเกิดเป็นรูปธรรมเช่นนี้ ก็โดยอาศัยผู้ป่วยและผู้ที่มีหน้าที่ดูแลผู้ป่วย ได้เอาใจใส่ที่จะต้องเสริมบรรยากาศความเสียสละ ความรัก ความอบอุ่น ปกป้องชีวิตและรักษาสุขภาพอนามัยตระหนักเข้าใจรับรู้ปัญหา (Arnaldo Pangrazzi, 1997) ซึ่งเป็นลักษณะงานที่ต้องให้การดูแลผู้ป่วยอยู่เป็นประจำ และส่งผลให้เกิดแรงบันดาลใจแก่บุคลากรที่มีความต้องการปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ตนเองประทับใจ จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดจิตสาธารณะของบุคลากร ในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้วิจัยค้นพบว่า ปัจจัยด้านการเสียสละ เป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกที่สุดที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก

2. ปัจจัยด้านความเสียสละ ด้านสภาพแวดล้อมและสังคม และด้านแรงบันดาลใจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก จึงนำปัจจัยด้านความเสียสละมากำหนดแนวทางพัฒนาที่สร้างให้เกิดการแบ่งปันผู้อื่นอย่างจริงจัง เสียสละ ด้วยการกระทำ คือใจเมตตากรุณา อุทิศตน เข้าใจและรู้จักกันมีความสนใจสังคมภายนอก ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสังคม ก็ได้กำหนดแนวทางพัฒนาที่ทำให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพราะก่อให้เกิดความรักความสามัคคีกัน เคารพสิทธิส่วนบุคคลและการใช้ชีวิตที่พอเพียง และปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ ได้กำหนดแนวทางพัฒนาที่สร้างให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองการพัฒนาความคิด ให้มีความมุ่งมั่น มีความอดทน มีเพียรพยายาม และสนใจใฝ่รู้

เพื่อให้บรรลุสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย แนวทางการพัฒนาเน้นความต่อเนื่องของการพัฒนา และผลจากการประเมินระดับการปฏิบัติได้ตามแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกพบว่า ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X}= 3.85$) และในรายด้านอยู่ในระดับมากอันดับแรก ได้แก่ด้านความเสียสละ ($\bar{X}= 3.90$) รองลงมาได้แก่ ด้านแรงบันดาลใจและด้านสภาพแวดล้อมและสังคม ($\bar{X}= 3.83$) และ ($\bar{X}= 3.82$) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากแนวทางการพัฒนาปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้วิจัยนำเสนอเป็นแนวทางที่พัฒนาให้เกิดพฤติกรรมภายในจิตใจ กล่าวคือ เกิดความเข้าใจ เกิดการตระหนักรู้ เกิดความศรัทธา เกิดความสงบและเกิดความรักขึ้นในจิตใจ จึงได้ส่งผลต่อพฤติกรรมภายนอก ตามหลักการแห่งพฤติกรรมของ คาลิช (Kalish, 1981 อ้างถึงใน ประทีป จินฉิ่ง, 2540 : 9)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้

1.1 ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกควรนำแนวทางที่ผู้วิจัยค้นพบไปทดลองใช้ในการพัฒนาบุคลากร เช่น โดยการส่งเสริมกิจกรรม ด้านการเสียสละ ปลุกฝังการเป็นผู้ให้การอาสาสมัคร การสร้างแรงบันดาลใจ และด้านสภาพแวดล้อมและสังคมเพื่อส่งผลให้จิตสาธารณะของบุคลากร จะเป็นการเพิ่มคุณค่าในตัวบุคลากรและส่งผลถึงผู้ป่วยและญาติที่เข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก จะได้รับบริการที่มีคุณภาพสูงขึ้น

1.2 โรงพยาบาลเอกชนคาทอลิก ควรนำข้อค้นพบไปกำหนดเป็นคุณสมบัติและแนวทางในการสรรหาบุคลากรเข้าทำงาน ก็จะได้บุคลากรที่มีแนวโน้มมีจิตสาธารณะเข้าทำงานกับโรงพยาบาล จะส่งผลถึงการบริการผู้ป่วยเช่นเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 จากการวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างจำกัด เพราะในประเทศไทยมีโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกเพียง 4 แห่ง การศึกษาครั้งต่อไปอาจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชน

ทั่วไปซึ่งมีความเป็นจำนวนมาก อาจได้ปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรที่ทำงานอยู่ในโรงพยาบาล ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนได้รับการบริการที่มีคุณภาพสูงขึ้น

2.2 การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนคาทอลิกเท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลของภาครัฐและภาคเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____ . (2552). สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ : บริษัท วี พรินท์ (1991) จำกัด.
- ทิตนา แชมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บริษัท เมธีทีปส์ จำกัด.
- ประทีป จินฉี. (2540). เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปริญญา ต้นสกุล. (2543). ศาสตร์แห่งผู้นำ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์.
- ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร. (2543). สำนักไทยที่พึงปรารถนา. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด.
- ยุทธนา วรุมปีติกุล.(2542). สำนักพลเมือง : ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาคม. กรุงเทพฯ : มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม.
- สกุณา บัณฑิตรัตน์และคณะ. (2550). แนวคิด รูปแบบและวิธีการของการพัฒนาจิตสำนักอาสาสมัครในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมของสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร. กรุงเทพฯ : สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สภาการพยาบาล. (2553). คุณลักษณะพยาบาลที่รับพยาบาลคาดหวังและพึงพอใจ. (On-line). Available : <http://www.tnc.or.th/knowledge/know08.html> . (15 พฤษภาคม 2554)
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.เจ. พรินต์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553). ข้อมูลสำมะโนประชากร. (On-line). Available : <http://www.nso.or.th>. (15 มีนาคม 2554)
- หฤทัย อาจปฐ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนักสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาและการสอน). กรุงเทพฯ : คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อัญชลี ยิ่งรักพันธุ์. (2550). ผลการใช้สถานการณ์จำลองผสานกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริง เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Arnaldo Pangrazzi. (1997). Biblical and Pastoral Journeys with the Sick in Caring: a Path to Health and Healing, the Proceedings of the 7 th Asian Regional Conference of CICIAMS, November 9 -13.
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prince – Hall.
- Erikson, E.W. (1964). *Insight and Responsibility*. New York : Norton.
- Krejecie, Robert V. and Daryle W .Morgan. (1970). Determining Sample Size For Research Activities, *Journal of Education and Psychological Measurment*.30 (3) : 608.

